

Hòa th ng Thích Thi n Siêu

---o0o---

Khi đ c Ph t nh p dĩ t r i, cu c ki t t p m i b t đ u. Cu c ki t t p t ng i Kinh t ng và Lu t t ng. Trong Lu t t ng, b Lu t đ u tiên theo trong s nh c đ n là b Bát th p t ng lu t do Tôn gi u-ba-li tám m i i n ng i t ng thì m i xong b Lu t c a Ph t đ y.

N i dung c a K i t t p có nghĩa nh th nào?

K i t t p: Ph n t là Samgati, Tàu đ ch là "Chúng đ ng t ng", nghĩa là c chúng cùng nhau t ng i i đ c Ph t đ y. T ng b ng cách nào? Tôn gi u-ba-li hay Tôn gi A-nan-đà ng i gi a chúng đ c rõ t ng câu nh : ngày hôm đó, t i ch đó, t i có nghe đ c Ph t đ y nh th này th này... n u đ i chúng có v nào nghe Ngài đ y khác xin phát bi u, n u không ai phát bi u mà im l ng thì cho qua. T i p t c t ng đ n khác cũng y nh trên cho đ n h t, nên g i là chúng đ ng t ng. Cu c ki t t p đ u tiên ch a có văn t g i h t. K i t t p b ng mi ng đ c lên r i ai n y đ u ghi nh trong ký c mà thôi. Ký c c a các v toàn là các b c A-la-hán thì ghê g m l m. Nh nh v y c t đ mà tu t p ch không có m c đích gì khác.

Tôn gi u-ba-li t ng Lu t

Nh v y, v Lu t b đ u tiên là Bát th p t ng do Tôn gi u-ba-li t ng, r i sau đó nó bi n ra năm b n a:

Đàm-vô-đ c b (Pháp t ng b) truy n lu t T ph n, g m 60 cu n.

Tát-bà-đa-b (H u b) truy n lu t Th p t ng, có 60 cu n.

Di-sa-t c b truy n lu t Ngũ ph n, có 30 cu n, thu c Hóa đ a b .

Ca-di p-di b truy n Gi i thoát gi i, g m 50 cu n, thu c Căn b n nh t thi t h u b .

Ma-ha Tăng-k b truy n lu t Tăng k , có 40 cu n, thu c Đ i chúng b và Đ c t b .

Trong th i Ph t, Ngài không phân ra năm b lu t nh trên, nh ng trong quá trình hành hóa, tùy ch ph m l i mà ch ra gi i đ cho hàng đ t bi t và l n sau đ ng có ph m n a. Đó là kh i nguyên c a Lu t. Sau khi đ c Ph t di t đ , cu c ki t t p l n th nh t ch t ng thu n nh t là tám m i l n ng i t ng mà thôi. T đó v sau, qua s truy n trì c a Tôn gi Đ i Ca-di p, A-nan, M t-đi n-đ a, Th ng-na-hòa-tu, u-ba-cúc-đa (Maha Kàsypa, Ananda, Madhyàntika, Sàna Vasa, Upagupta) đ u thu n nh t v , ch a phân đ ki n v gi i lu t. Đ n Tôn gi u-ba-cúc-đa là v th năm, nh m kho ng th i gian sau Ph t di t đ 110 năm, lúc đó A-d c v ng ra đ i. A-d c v ng là v vua lúc đ u cai tr r t tàn ác nên dân chúng gán cho cái tên là H c A-d c v ng (A-d c v ng đ i ác). Nh ng v sau c i ác từng thi n, qui y Tam B o và tr thành m t Ph t t thu n thành, h trì Ph t pháp m t cách đ c l c nh t, g i là Pháp A-d c v ng.

Nguyên nhân phân hóa Lu t

Giáo pháp đ c Ph t do v y c ng b điều linh, các v t kheo m i đoàn du hóa m t ph ng, không k t t v i nhau đ c, do đó mà t n i m t b Bát th p t ng lu t l i chia ra năm n i, năm nhóm. Năm nhóm này ghi nh và đ c t ng theo năm cách riêng và vi c hành trì cũng khác, nên t o ra năm b lu t khác nhau. Năm b lu t đó là do năm đ t c a Tôn gi u-ba-cúc-đa n m gi và truy n t ng. Năm b lu t đó là:

Đàm-vô-đ c b truy n trì lu t T Ph n.

Tát-bà-đa b truy n trì lu t Th p T ng.

Đi c ng v gi i lu t tu sĩ

Vi t b i Administrator

Di-sa-t c b truy n trì lu t Ngũ Ph n.

Ca-di p-di b truy n trì lu t Gi i Thoát.

Bà-ta-phú-la b truy n trì lu t Ma-ha Tăng K .

Năm nhóm trên đ u truy n trì Lu t t ng riêng mà phát sinh thành ra năm b nh trên.

Năm b lu t v a nêu v ph n chính thì gi ng nhau, ch có sai khác v Ba-d t-d và Chúng h c pháp.

Năm b lu n gi i thích Lu t

Ngoài nh ng b lu t chính trên, sau này có nh ng b gi i là lu n v lu t. Năm b lu n đó là gì?

T -ni-m u lu n, 8 quy n (th t truy n).

Ma-d c-l c-già lu n, gi đ là Tát-bà-đa-b T -ni Ma-d c-l c-già, 10 quy n do L u t ng Tăng-già-b t-ma đ ch.

Hai b lu n trên đ a vào Tát-bà-đa b t c Căn b n nh t thi t h u b mà gi i thích nh ng đ u trong b lu t đó mà t o ra lu n này.

Đôi câu ng và giới luật tu sĩ

Viết bởi Administrator

Thiền kiến luận, hay còn là Thiền kiến luận Tỳ-bà-sa, 18 quyển do Tiêu-tử Tăng-già-bạt-ma dịch. Các giới thích Tỳ-phần luận.

Tát-bà-đa luận hay giới là Tát-bà-đa Tỳ-ni-tỳ-bà-sa, chín quyển, một tên gốc gốc dịch, các giới thích luận Thập tụng.

Minh liễu luận, hay còn gọi là Luận nhập thập nhập minh liễu luận, một quyển do Trần-chân-đạo dịch, các giới thích giới luận thuộc Chính pháp tạng.

Hai bộ này đều thuộc Chính pháp tạng, tập một trong hai mục tiêu phái Tiểu thừa Phật giáo.

Nội dung của Luận tụng

Khi nói Luận tụng là nói chung cả năm bộ luận và năm bộ luận đó gọi là luận tụng.

Sở hành trì về Luận tụng ở Địch cũng có sự sai khác chút ít. Khi thì các Tỳ dùng bộ này, khi thì dùng bộ khác, nên đôi lúc tụng tụng chung trong nội dung của nó có sai khác. Nhưng tùy theo địa phương và hoàn cảnh, các Tỳ có thể du di phần học pháp, vì vậy, khi truy cập qua Trung Hoa, Tỳ Địch tuyên bố làm căn cứ cho việc truy cập Luận, nên Tỳ đã dùng bộ Tỳ phần luận, phát triển thành Luận tông mà Tỳ là vị khai sáng. Tỳ đó Tỳ phần luận được đi đến giới, giới thích và truy cập bất cứ nơi đâu.

Viết Nam chúng ta tập trình bày nay cũng áp dụng Tỳ phần luận để hành trì.

Nội dung Tỳ phần luận

Tỳ phần luận, 60 cuốn do Điều Tỳ-n Phật-đà-da-xá và Trúc-phật-niêm cùng dịch, chia bốn phần.

Ph n m t, g m hai m i m t cu n: n i dung chuyên nói 250 gi i c a T -kheo.

Ph n hai, g m m i sáu cu n: chín cu n đ u nói 348 gi i đ u c a T -kheo-ni. B y cu n sau quy đ nh vi c th gi i, thuy t gi i, an c , t t ...

Ph n ba, có m i hai cu n: g m các ch ng quy đ nh vi c T t ti p theo, Bì-cách, y, D c, Casina y, vi c x y ra Câu-di m-di, Chiêm-ba, K t-ma-ha-trách, v ng i, v t i phú tàng, giá, phá tăng, di t tránh, v pháp T -ni và v Pháp.

Ph n b n, g m m i m t cu n: là các ch ng nói v phòng xá, t p, ngũ bách ki t t p, th t bách ki t t p, đ u b T -ni, T -ni tăng nh t.

Tóm l i, T ph n lu t g m có hai ph n chính:

(a) Ph n th nh t nói v gi i b n c a T -kheo và T -kheo-ni.

Gi i b n c a T -kheo có 250 gi i, T -kheo-ni có 348 gi i. Theo Nam truy n Lu t t ng T -kheo có 227 đ u, T -kheo-ni có 311 đ u. Các gi i đ u tuy có khác, nh ng ch khác ph n chi ti t, còn ph n n i dung chính v n gi ng nhau.

(b) Ph n th hai nói v hai m i ki n đ (hai m i ch ng).

Ch ng Th gi i: Thuy t minh v vi c th gi i.

Ch ng Thuy t gi i: Thuy t minh v nghi th c thuy t gi i.

Chng An c : Thuy t minh v ý nghĩa và s vi c an c .

Chng T t : Nói v ý nghĩa tác pháp t t .

Chng Bì-cách: Khai cho các T-kheo g p hoàn c nh đ c bi t đ c dùng các lo i da thu c .

Chng nói v Y: Thuy t minh cách may y và s đ ng nó.

Chng nói v d c li u: Thuy t minh v cách dùng thu c đ ch a b nh.

Chng nói v Y Casina (Kathina): Nói v cách th y và x y Casina (công đ c y).

Chng nói v vi c x y ra Câu-di m-di (Kosambi): Nói v vi c các T-kheo tranh cãi nhau, và ba lo i c t i: (1) B t ki n c là c cái t i có l i mà nói không th y, không nh n t i. (2) B t sám c là c cái t i đã nh n t i mà không ch u sám h i. (3) Ác ki n b t x c là c cái t i có ác ki n mà không ch u b .

Chng nói v vi c x y ra Chiêm-ba, nói v các lo i Ki t-ma nh pháp và phi pháp.

Chng nói v Ha-trách: Nói v ch đ nh b y th Ha-trách, t c 35 vi c mà m t T-kheo đã ph m t i thì không đ c làm.

Chng nói v Ng i: Thuy t minh ph m t i Tăng tàn, l c d bi t trú phép b n nh t tr và cách sám tr nghi p qu , sám di t phi pháp.

Đi cng v gi i lu t tu sĩ

Vi t b i Administrator

Chng Phú tàng: Nói các th tng c a t i phú tàng và cách di t tr t i.

Chng nói v Giá: Nói v cách ngăn ng a và c t i ng i khác, khi c ph i đ năm pháp là: Tri th i, chân th t, l i ích, nhu nhuy n, t tâm.

Chng phá Tăng: Nói vi c t i phá Tăng.

Chng di t tránh: Nói v Th t di t tránh (b y phép di t s tranh cãi).

Chng nói v Ni: Nói vi c Ni chúng th gi i, thuy t gi i.

Chng nói v Pháp: Nói các oai nghi, pháp th c đi i... c a T -kheo.

Chng nói v Phòng: Nói vi c s a sang tu b phòng xá.

Chng t p: Thuy t minh xen l n h t th y các chng, và cách trì gi i.

Đ o Tuyên Lu t s trong "San b tùy c y t-ma" tóm t t hai m i chng trình m i đi u.

Chng t p pháp: Nói tng quát v s duyên thành không thành c a các pháp Ki t-ma.

Chng k t và gi i gi i

Chng nói pháp th các gi i.

Đi c ng v gi i lu t tu sĩ

Vi t b i Administrator

Ch ng nói áo, thu c, th trì, thuy t t nh.

Ch ng nói các pháp thuy t gi i.

Ch ng nói v chúng an c .

Ch ng nói pháp t t .

Ch ng nói v chia áo (c a Tăng đã ch t)

Ch ng nói sám h i các t i.

Ch ng nói vi c c t y u c a v trú trì Ph t pháp.

Ch trì, Tác trì

Gi i lu t thì nhi u, nh ng không ngoài hai môn: Ch trì và Tác trì.

Ch trì là đình ch , đình ch không làm các đi u ác. T c qui đ nh v đi u gi i, đó là gi i, thu c ch trì.

Tác trì là tu thi n, t c làm các đi u thi n. T c qui đ nh v các pháp Ki t-ma, đó là lu t, thu c Tác trì.

Ví d th c hành gi i b n là Ch trì, gi gìn hai m i ki n đ là Tác trì.

Phân tích Gi i b n

Vì sao gi i là Gi i b n? Đây là nh ng gi i b n g c, chính y u c a Lu t t ng. Gi i b n c a Tăng có 250, c a Ni có 350 gi i. Ngoài gi i b n chính còn có ph n Ki n-đ d ch âm ch Khandha, có nghĩa là nhóm, thiên, ch ng.

Phân tích gi i b n g m có tám m c, 250 gi i, chia năm thiên và b y t .

Năm thiên:

Ba-la-di có 4 gi i.

Tăng tàn có 13 gi i.

Ba-d t-đ g m 30 x đ a, 90 đ n đ a.

Đ -xá-ni có 4 gi i.

Đ t-ki t-la g m 100 chúng h c, 7 di t tránh.

B y t :

Ba-la-di.

Tăng-tàn.

Thâu-lan-giá.

Ba-d t-đ .

Đ -xá-ni.

Ác-tác.

Ác-thuy t.

(6. và 7. h p chung g i là "Đ t-k t-la")

Năm thiên là n ng ch t i n ng nh c a t i qu . B y t là nh ng lo i t căn c t i tính và nguyên nhân c a nó. Thâu-lan-giá là ph ng ti n t i (t c nhân t i) c a Ba-la-di và Tăng-tàn. Ác-tác là t i nh thu c v thân. Ác-thuy t là t i nh thu c v kh u.

Gi i thích b n Ba-la-di

B n Ba-la-di: Ba-la-di, Ph n t là Pàràjka, Tàu d ch là Khí - b v t ra ngoài Tăng chúng. T i Ba-la-di có b n, là b n t i ph m vào thì b b đi, v t đi. M c b n t i này coi nh b ra ngoài

Tăng chúng, vì vậy gọi là Khí (vật thể). Phạm tử này gọi là bất công tr, tức không được phép tham d, t, công vi c của Tăng. Luận Du-dà-s-đ cho rằng khi phạm bốn tử này gọi là Tha thọ ng - tức khi phạm tử này thì bị Ma thọ ng. Vì sao? vì ngũ giới tu sĩ ví như mặt chiếu n sĩ chiếu n đ u và bốn thọ ma: Ma phi n não, ma ngũ m, t ma, thiên ma. Họ đánh b ng khí giới gì? Họ chiếu n đ u b ng cách hành trì giới luật. Khi ngũ giới tu sĩ không trì giới, không giới giới thì thua bốn thọ ma đó, như vậy là Ma thọ ng. Do đó phạm bốn Ba-la-di cũng gọi là phạm Tha thọ ng. Tha là khác, thọ ng là h n. Phạm tử đ khác h n gọi là Tha thọ ng. Nếu phạm tử này thì Ma h n. Còn phạm tử đ đ i tử này thì còn đ n co, ch a phạm thọ ng bị.

Giới thích mười ba Tăng tàn

Mười ba Tăng tàn: Phạm tử là Samghà-vasena. Phiên âm là Tăng-già-bà-thi-sa. Tàu dịch là "Tăng tàn". Tăng tàn có hai nghĩa:

Nghĩa thứ nhất: Giới luật là tính mạng của Tăng. Khi phạm Ba-la-di coi như chết h n. Còn nếu phạm Tăng tàn thì như mặt ngũ giới chết mà chết h n, mặt h p h i thôi, nếu u c p c u k p th i, g p th y hay thu c t t thì có thể cứu đ c.

Nghĩa thứ hai: Phạm tử này nếu đ hai mươi T-kheo h p l i Ki-t-ma đúng pháp, cho h sám h i thì có thể tiêu diệt đ c tử này, nên gọi là Tăng tàn. Trong Căn bản như t h u b g i là Chúng giáo. Chúng là chúng Tăng, giáo là giáo đ c. Chúng giáo có nghĩa ph i có hai mươi và Tăng giáo đ c cho, cho sám h i thì mặt h t t i.

Giới thích hai Bất đ nh

Hai bất đ nh: Vì sao gọi là Bất đ nh? Vì không đ t khoát tử đó là Ba-la-di hay Tăng tàn hay Ba-d t-đ . Nó có thể thành tử Ba-la-di hay tử Tăng tàn hoặc Ba-d t-đ theo l i trú tín u-bà-di, là v n c sĩ có lòng tin thanh t nh kiên c , không nh t đ nh nên gọi là Bất đ nh. Hai tử này ch liên h giới bị t đ m, ch không liên h các giới khác.

Giới thích ba mươi X đ a

Ba m i t i X đ a: Ph n t là Nissaggiya-pàcittiya. Ni-tát-k Ba-d t-đ là phiên âm. Tàu đ ch là "X đ a".

T i x và t i đ a. Lo i t i này là ch các T -kheo, đ dùng đó khi ph m vào mà trái phép thì ph i đ a. Mu n sám h i t i đó thì ph i gi a chúng ho c đ i m t ng i mà x đ v t l y dùng trái phép tr c r i sám t i sau.

Nói cách khác, khi đ c p đ n t i x đ a là các v t s h u c a T -kheo, nh y, bát, t a c ... l i không làm th t c tác pháp thì ph i làm phép x v t, x t i, ch a b tâm lý ch a ch p, tàng tr tài v t đ kh i đ a l c, nó g m ba m i gi i. Ai ph m nên đ a các ph m v t y ra gi a Tăng, t b n v tr lên đ x và đ i tr c m t v T -kheo đ nói t i và xin sám h i.

Gi i thích chín m i Ba-d t-đ

Ba-d t-đ (Pàcittiya). Tàu đ ch là "Đ n đ a". Nó liên quan đ n các t i ti u v ng ng , c ý sát h i côn trùng, cùng v i n nh n đi chung đ ng v.v... g m có chín m i đ n đ a là t i không dính dáng gì đ n v t đ ng h t. Ph m thì b đ a thôi, không c n x , nên g i là đ n đ a.

Gi i thích b n H i quá pháp

B n h i quá pháp. Ba-la-đ Đ -xá-ni (Pàtidesanniya), Tàu đ ch là "H ng b h i". Ph m t i này ch h ng t i m t T -kheo khác, nói rõ l i l m đã ph m và xin sám h i. Tóm l i là t i nh , có th h i c i, ng i ph m có th nói t i v i m t T -kheo khác mà xin sám h i.

Gi i thích m t trăm H c pháp

M t trăm H c pháp phiên âm Ph n t là Th c-xoa-ca-la-ni (Sikkhà Karaniya). Tàu đ ch là "Chúng h c". Chúng h c pháp là nh ng pháp c n nên h c. Nh các sinh ho t h ng ngày,

Đi c ng v gi i lu t tu sĩ

Vi t b i Administrator

---

các oai nghi nh nh t... Pháp này ch y u là t trách l y mình. Đây là t i nh nh t, t i khó gi nh ng h t s c đ ph m. Khi bi t ph m thì t trách l y mình đ ăn năn, t h a l n sau không tái ph m là đ .

Gi i thích b y Di t tránh

B y Di t tránh pháp, ti ng Ph n là Adhika-ramásama-thaadharmàh. Tàu đ ch là "Di t tránh pháp". T c b y ph ng pháp tr t i hay b y cách th c đ ch m đ t s tranh cãi gi a chúng Tăng. Ph m 100 h c pháp và 7 Di t tránh k t vào t i Đ t-kì t-la, ch tâm ni m sám h i, h c t p, là đ .

Riêng v T -kheo-ni, Ph t u đ i h n:

Ba-la-di không ph i b n mà là tám.

Tăng tàn không ph i m i ba mà là m i b y.

X đ a b ng nhau.

Đ n đ a không ph i chín m i mà là 178.

H i quá không ph i b n mà là tám.

M t trăm h c pháp gi ng nhau.

C ng t t c là 348 gi i. Ch a h t, Ngài còn trao th m ng Ph t pháp cho Ni n a. Đ c bi t là Ni

có Tám k nh pháp, nh ng Tăng thì có nh b t đ nh, còn Ni thì không. Nh v y Ni h n tám, Tăng h n hai. Ni thì có ngũ thiên l c t .

(Trích "Cng Y u Gi i Lu t", Sài Gòn, 1996)

Ngu n: QuangDuc.com

BTV